

Instituut der Bedrijfsrevisoren

Brussel, 18 augustus 2003

Mededeling aan de leden

Geachte Confrater,

Betreft: Toelichting bij het ontwerp van de Normen van het Instituut der Bedrijfsrevisoren met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissaris

Gelieve in bijlage het ontwerp van de IBR normen betreffende de onafhankelijkheid van de commissaris te vinden, begeleid door een toelichting. U kan tot 30 september 2003 uw opmerkingen meedelen aan het IBR.

INLEIDING

De Aanbeveling van de Europese Commissie betreffende de onafhankelijkheid van de commissaris¹ van 16 mei 2002 bevat een conceptueel kader en fundamentele vereisten waaraan de Lidstaten dienen te voldoen met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissaris. De Commissie heeft tevens voorzien dat de invoering in de Lidstaten zal geëvalueerd worden na een periode van 3 jaar.

De bestaande Belgische wetgeving (wet en koninklijke besluiten) van vóór augustus 2002 regelt reeds een belangrijk aantal principes en situaties die in de Europese aanbeveling zijn opgenomen – zowel specifieke punten als algemene vereisten. De wet van 2 augustus 2002 (“corporate governance”) en de uitvoeringsbesluiten, die op 4 april 2003 door de Koning werden ondertekend en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 19 mei 2003, hebben belangrijke aanvullende regels geïntroduceerd, voornamelijk met betrekking tot de diensten die al dan niet kunnen geleverd worden aan gecontroleerde (of sommige verbonden) entiteiten.

Er zijn echter nog sommige bepalingen in de Europese aanbeveling die niet of niet volledig ingevuld zijn door de Belgische (oude en nieuwe) wetgeving en reglementering.

¹ Aanbeveling van de Commissie: Onafhankelijkheid van de met de wettelijke controle belaste accountant in de EU: basisbeginselen, gepubliceerd in het Vademecum 2002 van het IBR, pagina 169 e.v.

Daarenboven zijn sommige materies anders geregeld in de Belgische wetgeving dan in de Europese aanbeveling.

Als voorbeelden kunnen we citeren:

Niet voorzien in Belgische regels

- interne rotatie (punt B.10. van de Europese aanbeveling)
- communicatie over onafhankelijkheidskwesties met toezichtsorgaan van de gecontroleerde entiteit

Niet volledig conform Europese aanbeveling geregeld in Belgische wetgeving

- bedreigingen vanwege familiale banden en financiële belangen van de commissaris.

Anders geregeld in de Belgische wetgeving dan in de Europese aanbeveling

- regels betreffende bepaling van honoraria

Het is de bedoeling dat de voorgestelde normen ervoor zorgen dat alle aspecten van de Europese aanbeveling tenminste voldaan zijn (d.m.v. wet, KB of deze normen).

Uiteraard zijn de bepalingen in deze normen steeds aanvullend en zal de wet of KB primeren. Er werd dan ook getracht om in de tekst van deze normen steeds referentie te maken naar de bestaande wettelijke bepalingen indien zich interpretatieproblemen zouden kunnen voordoen.

Vermits de specifieke vereisten van de Europese aanbeveling betreffende de (on)verenigbaarheid van andere diensten in de Belgische wetgeving op een striktere manier werden ingevuld, bevatten deze normen hierover geen verdere bepalingen.

Hierna volgt enige toelichting per onderdeel.

TOELICHTING BIJ DE DELEN VAN DE NORMEN

Deel A: Algemene Veiligheidsmaatregelen

Dit deel voert de bepalingen van deel A.4. van de Europese aanbeveling in. Het regelt de communicatie van de commissaris met het toezichtsorgaan [of “controle-orgaan”] van de gecontroleerde entiteit betreffende onafhankelijkheidskwesties en honoraria voor de controle en andere werkzaamheden.

Anderzijds worden bepalingen opgenomen met betrekking tot de interne veiligheidsmaatregelen (en de documentatie daarvan) die de commissaris dient in te stellen ten aanzien van alle mogelijke bedreigingen voor de onafhankelijkheid.

Deze aspecten werden tot nog toe niet wettelijk of reglementair bepaald in België. Er worden zowel maatregelen van algemene aard voorzien als documentatie per commissarismandaat.

Deel B: Uitoefening van een dienstbetrekking bij de gecontroleerde entiteit

Dit komt overeen met de punten B.3., 4. en 5. van de Europese aanbeveling. Daar deze materie reeds grotendeels in de Belgische wetgeving geregeld is, worden niet alle bepalingen van de Europese aanbeveling overgenomen.

Deel C: Familiale en andere persoonlijke banden

De Belgische wetgeving voorziet ook reeds voor dit onderwerp strikte bepalingen. De Europese aanbeveling (B.6.) bevat echter een aantal bijkomende preciseringen die hier worden hernomen.

Deel D: Honoraria voor het mandaat van commissaris en andere diensten

In onderdeel D.1. – Resultaatgebonden honoraria (overeenstemmend met deel A.8.1. van de Europese aanbeveling) wordt verwezen naar de strikte Belgische wetgeving in dit verband. Een bijkomende bepaling wordt opgenomen m.b.t. resultaatgebonden honoraria die eventueel door leden van het netwerk aan de gecontroleerde entiteit zouden kunnen aangerekend worden.

Het onderdeel D.2. – Verhouding tussen totale honoraria en totale inkomsten (deel B.8.2. van de Europese aanbeveling) preciseert verder hetgeen reeds in dit verband in de Belgische wetgeving voorzien is. Indien een commissaris, een bedrijfsrevisorenvennootschap of een netwerk 20 % of meer van zijn inkomsten behaalt van één gecontroleerde entiteit (of groep van verbonden entiteiten) wordt dit gezien als een bedreiging van de onafhankelijkheid en dient zulks jaarlijks aan het Instituut der Bedrijfsrevisoren gemeld te worden.

Over een langere periode (5 jaar) mag zulk een situatie niet bestaan. De Europese aanbeveling legt, in tegenstelling met de vooropgestelde normen, geen precies maximum percentage op. Voor de duidelijkheid werd echter in de normen geopteerd om dit vast te leggen op 20 %.

Onderdeel D.3. – Achterstallige honoraria, voert punt B.8.3. van de Europese aanbeveling in met verwijzing naar de wet voor wat een eventueel ontslag van het mandaat van commissaris betreft.

Onderdeel D.4. – Vaststelling van de honoraria, komt overeen met punt B.8.4. van de Europese aanbeveling met eveneens een verwijzing naar de wet.

Deel E: Rechtsgeschillen

Dit komt overeen met punt B.9. van de Europese aanbeveling.

Deel F: Interne rotatie

Dit komt overeen met punt B.10. van de Europese aanbeveling. Het is één van de schaarse domeinen waarvoor in de Belgische wet en reglementering geen specifieke bepalingen bestaan.

De Europese aanbeveling wordt geheel ingevoerd met nochtans twee nuances. Voor instellingen met een publiek belang die onderworpen zijn aan een specifiek toezicht en waarvoor de commissaris een bijzondere erkenning dient te hebben (banken, verzekeringsondernemingen en mutualiteiten) wordt de mogelijkheid geboden dat alternatieve veiligheidsmaatregelen worden genomen wanneer de interne rotatie niet mogelijk is. Dit is nodig gezien het beperkt aantal revisoren die deze erkenning bezitten en het is verantwoord door de bijkomende waarborg van het externe toezicht.

Een andere nuance betreft het feit dat voor cliënten welke geen publiek belang vertegenwoordigen slechts alternatieve maatregelen kunnen genomen worden (i.p.v. de interne rotatie) indien deze rotatie niet mogelijk is.

Deel G: Inwerkingtreding en overgangsmaatregelen

Deze normen zullen in hun geheel worden ingevoerd zodra zij de normale procedure van advies hebben doorlopen.

Voor twee punten worden overgangsmaatregelen voorzien:

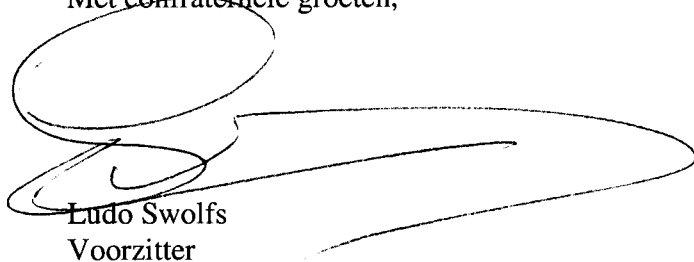
- voor de verhouding tussen totale honoraria en totale inkomsten, wordt voorzien dat deze bepalingen in voege treden vanaf het eerste boekjaar van de revisorenvennootschap dat volgt op de inwerkingtreding van de norm;
- de regels van de interne rotatie zullen ingaan voor mandaten van commissaris die ingaan na 1 juli 2004; vanaf die datum worden dan ook de voorbije jaren in rekening genomen om de maximale termijn van 7 jaar te bepalen.

NIET IN DE NORMEN OPGENOMEN BEPALINGEN VAN DE EUROPESE AANBEVELING

Hierna volgt een overzicht in tabelvorm van de redenen waarom sommige onderdelen van de Europese aanbeveling niet in de normen werden opgenomen.

<u>Verwijzing Europese aanbeveling</u>	<u>Reden</u>
A.1., A.2., A.3.	Dit is het conceptuele kader van de aanbeveling dat in algemene zin ook reeds in de Belgische wet is ingeschreven.
A.5.	Dit betreft de openbaarmaking van de honoraria. In België is dit reeds in de wet en bij K.B. geregeld.
B.1., B.2.	“Financiële belangen” en “zakelijke relaties” worden in de wet en bij K.B. geregeld.
B.7.	“Niet-controlediensten” worden in de Belgische wetgeving strikter beperkt dan in de Europese aanbeveling.

Met confraternele groeten,

Ludo Swolfs
Voorzitter